Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	6Co/244/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8310208676
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Peter Straka
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2013:8310208676.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci navrhovateľa PaedDr. U. P., nar. XX.X.XXXX, bytom B., Z. XXXX/X, predseda Spoločenstva vlastníkov bytom na Z. ulici č. XXXX/X, B., zast. JUDr. Ľubomírom Bajužíkom, advokátom, Námestie slobody 2, Humenné, proti odporcovi L. U., nar. X.XX.XXXX, bytom B., Z. XXXX/X, o ochranu osobnosti, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 17. 7. 2012, č. k. 10C 106/2010-97 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

I. P o t v r d z u j e rozsudok v prvom, druhom odseku a vo výroku o trovách konania.

II. M e n í rozsudok v 3. odseku o náhradu nemajetkovej ujmy tak, že odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy 500 Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. P o t v r d z u j e uznesenie zo dňa 12. 9. 2012 č. k. 10C/106/2010-120.

IV. M e n í uznesenie zo dňa 14. 8. 2012 č. k. 10C/106/2010-115 tak, že odporca je povinný zaplatiť za odvolanie súdny poplatok 96 Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Odporca j e p o v i n n ý uhradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania na účet JUDr. Ľubomíra Bajužíka vo výške 220,13 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol nasledovne:

„Odporca je p o v i n n ý zaslať navrhovateľovi na adresu Spoločenstva vlastníkov bytom, Z. XXXX/X, XXX XX B. list, v ktorom uvedie, že informácie uvedené v jeho listoch zaslaných na adresu SVB, Z. XXXX/X, B. zo dňa 20.6.2010 a 19.7.2010 o tom, že pán PaedDr. U. P. - predseda SVB na Z. ulici XXXX/X, B. mal byť členom ŠTB podľa zoznamu ÚPN sa nezakladajú na pravde, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Kópiu tohto listu je odporca p o v i n n ý doručiť vlastníkom bytov na Z. ulici XXXX/X v B., a to L. X. a W. P. a vyvesiť kópiu tohto listu s vlastnoručným podpisom na tabuli oznamov vo vestibule bytového domu na Z. ulici XXXX/X v B., a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v sume 1 000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti nemajetkovej ujmy návrh z a m i e t a.

Priznáva navrhovateľovi náhradu trov konania.“

Prvostupňový súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca je predsedom Spoločenstva vlastníkov bytov na ul. Z. XXXX/X v B.. Z listinných dôkazov, a to listín označených ako „Reklamácia vyúčtovaní za rok 2009“ zo dňa 19. 7. 2010 zistil, že odporca oslovil navrhovateľa oslovením ,,P. alias B.“. Z výsluchu svedkov L. X., W. P. mal za preukázané, že títo svedkovia mali vo svojej poštovej schránke v bytovom dome list, a to výpis z registra ŠTB týkajúci sa navrhovateľa. Vychádzal zo svedeckých výpovedí U. E., L. N., ktorí sú členovia rady Spoločenstva vlastníkov bytov a ktorí prerokovávali označené listy zaslané odporcom. Ďalej vychádzal zo svedeckých výpovedí vlastníkov bytov v bytovom dome F. M., E. H., G. M., Ing. U. M., G. P., U. P., R. I., ktorí zhodne potvrdili, že lístky s údajmi krycieho mena kategórie a registračného čísla nevideli a takéto lístky nemali ani v schránke.

Prvostupňový súd mal za to, že zo skutkového stavu, ktorý zistil, vyplýva, že odporca sledoval, aby sa obyvatelia bloku dozvedeli o evidencii navrhovateľa ako preverovanej osoby. Mal za to, že navrhovateľ nikdy nebol evidovaný v zoznamoch štátnej bezpečnosti, ale v zozname vojenskej kontrarozviedky za účelom preverenia jeho osoby, aby sa mohol oboznamovať s tajnými informáciami. Vzhľadom na to, že išlo o zlý úmysel odporcu poškodiť navrhovateľa, považoval nárok na ochranu osobnosti za dôvodný, pretože odporca použil nepravdivý údaj, ktorý citeľne zasahuje do práva navrhovateľa.

Prvostupňový súd tak uložil odporcovi povinnosť zaslať list na adresu SVB na Z. ulici v B. č. XXXX/X s tvrdeniami o tom, že navrhovateľ mal byť členom ŠTB podľa zoznamu ÚPN, sa absolútne nezakladajú na pravde, pričom kópiu listu bol povinný doručiť aj vlastníkom bytov na ul. Z., a to L. X. a W. P. a kópiu oznámenia s vlastnoručným podpisom vyvesiť na tabuli oznamov vo vestibule bytového domu.

Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, priznal sumu 1.000 Eur, ktorú považoval za primeranú intenzite zásahu do osobnostných práv navrhovateľa. Poukázal na to, že aj keď úmysel odporcu bol, aby sa informácia o tom, že navrhovateľ bol v zoznamoch štátnej bezpečnosti, rozšírila medzi čo najviac obyvateľov bytového domu, táto informácia sa preukázateľne dostala k členom rady a k nájomcovi L. X., a teda v konečnom dôsledku nedosiahol odporca predpokladaný účinok. Avšak aj rozšírenie nepravdivej informácie medzi týchto obyvateľov bytového domu malo negatívny dopad pre osobnosť navrhovateľa, pretože išlo o jeho najbližších spolupracovníkov. V prevyšujúcej časti nárok navrhovateľa zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca s výnimkou výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti nemajetkovej ujmy zamietnutý.

Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil alebo zmenil a návrh v celom rozsahu zamietol.

V odvolaní ďalej uviedol, že nikdy netvrdil a v posudzovaných listoch neuviedol, že navrhovateľ bol členom ŠTB. Je pravdou, že vo zverejnených údajoch ÚPN pod krycím menom B. sú uvedené údaje navrhovateľa, ktorého ho identifikujú ako rozpracovanú osobu. Nie je kompetentný ani oprávnený nikde uvádzať údaj o tom, či bol alebo nebol navrhovateľ členom ŠTB. Podľa jeho názoru vypočutí svedkovia zásah odporcu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa skutočnosť nepotvrdili. V odvolaní tiež uviedol, že osobne mu nerobilo problém ospravedlnenie sa navrhovateľovi v tom prípade, ak by výrok rozsudku uviedol presný text ospravedlnenia. Platenie údajnej nemajetkovej ujmy by však bolo v rozpore s doteraz vykonaným dokazovaním a zisteniami skutkového a právneho stavu.

K podanému odvolaniu podal písomné vyjadrenie navrhovateľ. Vo vyjadrení uviedol, že odporca aj naďalej pri náhodnom stretnutí mu nadáva do eštebákov (napr. otvorí výťah, využíva situácie, že nie sú vo výťahu svedkovia). Dňa 22. 10. 2011 už po vyhlásení rozsudku prvostupňového súdu mu vykrikoval: „eštebák“.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnuté výroky rozsudku prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je čiastočne dôvodné.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, ako aj správne právne vec posúdil, pokiaľ zásah zo strany odporcu posúdil ako neoprávnený zásah do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti. Aj odvolací súd konštatuje, že zo strany odporcu išlo o nepravdivú informáciu a očividne zlý úmysel odporcu poškodiť navrhovateľa. Použil pritom nepravdivý údaj, ktorý citeľne zasiahol do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti, pričom ide aj o značnú intenzitu zásahu, pretože sa to týka spoločenstva, v ktorom navrhovateľ pôsobí. Neobstojí obrana odporcu, ktorý tvrdí, že v posudzovaných listoch neuviedol, že navrhovateľ bol členom ŠTB. Z vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že cieľom odporcu bolo, aby sa obyvatelia bloku dozvedeli o evidencii navrhovateľa ako preverovanej osoby, pričom pripojil k informácii aj dodatok podľa zoznamu eštebákov.

Cieľom práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečiť dôslednú ochranu rešpektovania osobnosti fyzickej osoby ako podmienku jej dôstojnej existencie. Zo strany odporcu došlo ku konaniu, ktorého cieľom bolo znížiť mravný profil navrhovateľa a bolo preukázané, že tento zásah bol objektívne spôsobilý takúto ujmu osobnosti navrhovateľa privodiť. Zo strany odporcu nešlo o primeranú formu. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje do práv fyzickej osoby chránených ustanoveniami § 11 a nasl. OZ. Ústne alebo písomne vykonaný zásah môže spočívať v rozširovaní nepravdivých správ, dotýkajúcich sa osobnosti fyzickej osoby, v nepravdivom obvinení z nečestného konania, ako aj v kritike presahujúcej obsahom, formou a cieľom rámec pravdivej a objektívnej kritiky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 25. 2. 2003 sp. zn. 28Cdo 2099/2002). Bez významu je teda skutočnosť, či pôvodca zásahu si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo či išlo o nepravdivé preberanie poznatkov a ich rozširovanie.

Odvolací súd sa zároveň čo do základu stotožňuje s posúdením nároku navrhovateľa na primerané zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1 OZ. Forma zadosťučinenia požadovaná navrhovateľom je primeraná, postačujúca a účinná, pokiaľ ide o formu a prostriedok smerujúci na odstránenie následkov neoprávneného zásahu spočívajúci v tom, že odporcovi bola uložená povinnosť zaslať navrhovateľovi na adresu Spoločenstva vlastníkov bytov list, v ktorom uvedie, že informácie uvedené o jeho osobe, že mal byť členom ŠTB podľa zoznamu ÚPN, sa nezakladajú na pravde a doručiť kópie týchto listov aj vlastníkom bytov L. X. a W. P. a vyvesiť kópiu tohto listu s vlastnoručným podpisom na tabuli oznamov vo vestibule bytového domu. Takéto zadosťučinenie aj odvolací súd považuje za primerané podľa § 13 ods. 1 OZ. Z týchto vyššie uvedených dôvodov tak odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v prvom a druhom výroku ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd po preskúmaní veci však dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v sume 1.000 Eur je čo do výšky v rozpore s princípom proporcionality.

Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje za určitých podmienok požadovať namiesto morálneho zadosťučinenia peňažnú náhradu. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 25. 9. 2003 sp. zn. 30Cdo 1542/2003). Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že navrhovateľovi vznikol aj nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Ako aj s tým, že, morálna satisfakcia v prejednávanej veci nepostačuje na odstránenie zásahu do osobnostných práv

navrhovateľa s prihliadnutím na hľadisko intenzity trvania a rozsah nepriaznivých následkov, ktoré vznikli navrhovateľovi, a to najmä so zreteľom na zásah dotýkajúci sa bydliska navrhovateľa, a teda prostredia, v ktorom trávi najviac času. Navrhovateľ preukázal aj prostredníctvom svedeckých výpovedí, že došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, pričom tento zásah mal značnú intenzitu. Priznanú výšku nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 Eur však odvolací súd nepovažuje za primeranú s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorá navrhovateľovi vznikla a na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. Odvolací súd zvážil okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti navrhovateľa a dospel k záveru, že je postačujúcim peňažné zadosťučinenie vo výške 500 Eur. Postupom podľa § 220 O.s.p preto zmenil rozsudok prvostupňového súdu v 3. odseku o náhradu nemajetkovej ujmy tak, že odporcovi uložil povinnosť uhradiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy 500 Eur.

Prvostupňový súd uznesením zo dňa 12.9.2012 č.k. 10C 106/2010-120 vyslovil, že odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy konania pozostávajúce zo zaplatených súdnych poplatkov vo výške 432 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1 166,76 Eur jeho právnemu zástupcovi do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Odporca voči predmetnému uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie.

Odvolací súd poznamenáva, že odvolanie odporcu nie je dôvodné a napadnuté uznesenie je potrebné ako vecne správne potvrdiť.

Súd prvého stupňa správne určil základnú sadzbu tarifnej odmeny vo výške 91,29 Eur vychádzajúc z ust. § 10 ods. 8 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z., v zmysle ktorej vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva, je tarifnou hodnotou 1000 Eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 Eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. Rovnako tak správne zohľadnil počet účelne vykonaných úkonov právnej pomoci.

Odporca výslovne namietal priznanie trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku za podané odvolanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ zaplatil súdny poplatok za podaný návrh vo výške 216 Eur (čl. 12) i za podané odvolanie voči rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10C 106/2010-66 (čl. 82). V odvolacom konaní bol úspešný. Je preto i správny záver o povinnosti odporcu nahradiť úspešnému navrhovateľovi súdny poplatok za podaný návrh i odvolanie vo výške 432 Eur.

Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie zo dňa 12. 9. 2012 č. k. 10C/106/2010-120 ako správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Dôvodným je odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 10C 106/2010-115 zo dňa 14.8.2012, ktorý bol odporcovi vyrubený súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 216 Eur.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odvolacími námietkami odporcu vo vzťahu k nesprávnemu výpočtu vyrubeného súdneho poplatku.

Odporca podaným odvolaním napadol rozsudok súdu prvého stupňa s výnimkou výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, t.j. i výrok o priznaní nemajetkovej ujmy vo výške 1000 Eur.

Podľa položky 7b Sadzobníka súdnych poplatkov z návrhu na začatie konania na ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy 66 eur a 3% z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy.

Bolo potrebné preto k uvedenému pristúpiť tak, že súdny poplatok za podané odvolanie má byť správne s poukazom na položku 7b Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 96 Eur /66 Eur + 30 Eur (3% zo sumy 1000 Eur)/.

Na základe uvedeného odvolací súd postupom podľa § 220 O.s.p. zmenil uznesenie zo dňa 14. 8. 2012 č. k. 10C/106/2010-115 tak, že odporca je povinný zaplatiť za odvolanie súdny poplatok 96 Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. 142 ods. 3 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 90,45 Eur vo vyčíslenej výške. Navrhovateľ si uplatnil i náhradu trov konania za úkon účasť na pojednávaní vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny. Úspešnému účastníkovi prináleží náhrada trov právneho zastúpenia za zastupovanie na pojednávaní, pri ktorom sa iba vyhlásilo rozhodnutie vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny, t.j. zo sumy 91,29 Eur, a to odmena vo výške 22,82 Eur. Ďalej bolo potrebné priznať úspešnému navrhovateľovi režijný paušál 2x 7,81 Eur, cestovné vo výške 39,20 Eur tak, ako bolo vyúčtované za cestu B. - P. - B., t.j. 140 km, s priemernou spotrebou 8,5 l/100 km, cestovné náhrady vo výške 0,183 Eur/km (opatrenie MPSVaR SR č. 632/2008 Z.z.) a za pohonné hmoty vo výške 1,364 Eur (<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=58611>) a náhradu za stratu času, t.j. 4 začaté hodiny á 13,01 Eur. Spolu náhrada trov konania vo výške 220,13 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.